

Sollen met de kwaliteit van het kleuteronderwijs

Bijna geruisloos verlegt de Vlaamse regering opnieuw de tijdelijke maatregel waardoor scholen afwezige kleuteronderwijzers mogen vervangen door kinderverzorgers als er geen kleuterjuffen of -meesters kunnen gevonden worden. Het COV geeft dit keer een protocol van niet-akkoord. Een maatregel die al zeven jaar geldt, kan niet meer als tijdelijk beschouwd worden!

Kleuteronderwijs in de lift!

In ons plan 'Basisonderwijs in de lift' klagen we duidelijk de gebrekkige omkadering en de onderfinanciering van het kleuteronderwijs aan. Wetenschappelijke studies en onderzoeken van onder meer de OESO benadrukken telkens weer het belang van dit onderwijsniveau. In Vlaanderen gaat 99% van de vierjarigen naar de kleuterschool. Een hoog cijfer, ruim boven het OESOGemiddelde (88%)¹. Kansen zat dus om met deze leeftijdsgroep ook grondig aan de slag te gaan, om ongelijkheden die er bestaan op vlak van taal bijvoorbeeld al op deze jonge leeftijd aan te pakken.

Grote ongelijkheid

Vlaanderen is één van de onderwijskampioenen als het gaat om de sociaal-economische kloof tussen hoog- en laagpresteerders. Jongeren uit een kwetsbare omgeving lopen vaker een aanzienlijke onderwijsachterstand op. Kleuteronderwijs wordt beschouwd als een van de manieren om die ongelijkheid al zeer vroeg aan te pakken. Maar dan moet er wel ge-

waakt worden over de kwaliteit van dat onderwijsniveau: goed opgeleide mensen in de klas, ondersteund door goed opgeleide kinderverzorgers die mee de zorg in handen kunnen nemen, kleine klassen, voldoende werkmiddelen, ...

Geen aanpak van het tekort aan leraren

Maar wat zien we vandaag? Het aantal kinderen per juf/meester/kinderverzorgster (15) ligt boven het OESOGemiddelde (12)², er worden te weinig kinderverzorgers ingezet en er is jaarlijks nog 50 miljoen euro nodig om de financiering gelijk te trekken met het lager onderwijs. Bovendien is er op bepaalde periodes in het schooljaar een structureel tekort aan kleuteronderwijzers. Dat is niet nieuw. Het bestaat al meer dan zeven jaar. Het is in kaart gebracht en er is over gedebatteerd, maar een structurele aanpak laat nog altijd op zich wachten.

Leerplichtverlaging om kwaliteit te verhogen?

Liever dan te zoeken naar een oplossing voor het structurele tekort aan kleuteronderwijzers, heeft bijna elke partij in Vlaanderen een voorstel over leerplichtverlaging. In aanloop naar de verkiezingen zullen we daar ongetwijfeld nog over horen. Maar wat wil-

len ze ermee bereiken? Bijna alle kleuters in Vlaanderen zitten al in de kleuterschool. AgODi kwam bovendien tot de vaststelling dat 75% van deze niet-ingeschreven kleuters was verhuisd, huisonderwijs kreeg of een vrijstelling van de leerplicht. De zorgwekkende groep die niet naar school gaat is dus zeer klein en het is de vraag of ze door een leerplichtverlaging wel zouden gaan.

Onderzoek toonde bovendien aan dat ouders die hun kind niet of nauwelijks naar de kleuterschool brengen, vooral bezorgd zijn over de zorg die daar aan hun kind kan worden gegeven. Een volle klas met één juf of meester boezemt dan weinig vertrouwen in.

Oplossing?

En toch komt de Vlaamse regering al zeven jaar lang niet tot een oplossing voor het structurele tekort aan kleuteronderwijzers. En toch wordt de maatregel om kleuteronderwijzers in periodes van tekorten te vervangen door kinderverzorgers, alweer verlengd. Voor twee jaar dit keer want volgend jaar is het een verkiezingsjaar.

Ook het COV wil meer kinderverzorgers in de kleuterschool. Want bij kleuters moeten zorg en spelend leren hand in hand gaan. Maar het vervangen van kleuteronderwijzers door kinderverzorgers is geen goed idee. Alleen een samenspel tussen deze twee groepen, die elk een specifieke opleiding kregen, kan de kwaliteit van ons kleuteronderwijs garanderen. Een regering die het goed meent met onze kleuters zou er een prioriteit van moeten maken om in elke kleuterschool voldoende opgeleid personeel te voorzien dat kan instaan voor een goede ontwikkeling van onze kleuters op elk domein. ■

1. OECD (2018), Education at a Glance 2018: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris, p.175. <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2018-en>
2. Idem., p.177